

Πιλοτική Εφαρμογή

Λία Γαλάνη

Δασκάλα, Γεωγράφος

«Γριφο-παιχνίδι με τα Γεωγραφικά Διαμερίσματα της Ελλάδας.....»

Δημιουργία διαδραστικού χάρτη με χρήση του λογισμικού
«Ταξιδεύοντας με τους χάρτες στην Ελλάδα και στον κόσμο»

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- ✓ Οδηγίες προς τον εκπαιδευτικό
- ✓ Φύλλα εργασίας

Σχεδιάστηκε και
εφαρμόστηκε ως
καινοτόμος δράση
στο 1^ο Δ.Σ. του Νέου
Ψυχικού τον Ιούνιο
του 2007.

Ιούνιος, 2007

ΤΙΤΛΟΣ

«Γριφο- παιχνίδι με τα Γεωγραφικά Διαμερίσματα της Ελλάδας.....»

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΤΟΥ ΣΕΝΑΡΙΟΥ

Τάξη εφαρμογής: Ε΄ Δημοτικού (μπορεί όμως να εφαρμοστεί και στην Δ΄ τάξη)

Γνωστική περιοχή της Γεωγραφίας: Οργάνωση - Περιφεραιοποίηση του χώρου >
Γεωγραφικά διαμερίσματα

Θέματα: Η έννοια του γεωγραφικού διαμερίσματος

Η ανάδειξη των γεωγραφικών, πολιτισμικών, κοινωνικών χαρακτηριστικών και στοιχείων των γεωγραφικών διαμερισμάτων

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΠΙΛΟΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΗΣ

Τα γεωγραφικά διαμερίσματα αντιπροσωπεύουν συστήματα χωρικής μελέτης που ορίζονται με συγκεκριμένα κριτήρια και αποτελούνται από συγκεκριμένα φυσικά και ανθρωπογενή «στοιχεία» ανάμεσα στα οποία αναπτύσσονται συγκεκριμένες εσωτερικές σχέσεις / “δεσμοί” (αλληλεπιδράσεις και αλληλεξαρτήσεις), η φύση των οποίων διευκολύνει τη διάκρισή τους από άλλες γειτονικές περιφέρειες.

Κριτήρια για το χωρισμό των γεωγραφικών διαμερισμάτων στο παρελθόν, αποτέλεσαν κυρίως τα φυσικά χαρακτηριστικά της Ελλάδας (τα βουνά, τα ποτάμια ή η θάλασσα), τα οποία λόγω των φυσικών περιορισμών που έθεταν “οδήγησαν” τους τόπους που “περιέχονταν” σε αυτά, στην ανάπτυξη κοινών χαρακτηριστικών (οικονομική δραστηριότητα, ήθη, έθιμα, ενδυμασία, γλώσσα – ντοπιολαλιά, αρχιτεκτονική, κτλ.)

Οι μαθητές καλούνται μέσα από ένα σχέδιο εργασίας, δημιουργώντας ένα παιχνίδι, να αναδείξουν τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των γεωγραφικών διαμερισμάτων της χώρας. Το ΔΕΠΠΣ αλλά και το ΑΠΣ του μαθήματος της Γεωγραφίας, στα πλαίσια της διαθεματικής προσέγγισης των εννοιών δίνει τη δυνατότητα υλοποίησης σχεδίων εργασίας (project). «Μέσα από αυτή τη διαδικασία, ο μαθητής μαθαίνει «πώς να μαθαίνει», ώστε να προσεγγίζει ενεργητικά και δημιουργικά την παρεχόμενη γνώση. Επί πλέον μαθαίνει «πώς να πράττει», ώστε να μπορεί να εφαρμόζει στην καθημερινή του ζωή, στην κοινωνική του δραστηριότητα αλλά και στην επαγγελματική του ενασχόληση, τις γνώσεις και τις δεξιότητες που αποκτά» (ΔΕΠΠΣ, 2003). Στη συγκεκριμένη

δραστηριότητα εκτός από το μάθημα της Γεωγραφίας, εμπλέκονται τόσο το μάθημα της Γλώσσας όσο και της Αισθητικής Αγωγής. Έτσι, οι μαθητές/-τριες ασκούνται ταυτόχρονα και στη γραφή των γρίφων, ως προέκταση του Γλωσσικού μαθήματος και της Γραπτής Έκφρασης, φιλοτεχνούν τους γρίφους τους ή ασκούνται σε σχεδιαστικά εργαλεία με τη χρήση ηλεκτρονικού υπολογιστή στο μάθημα της Αισθητικής Αγωγής, δημιουργώντας - συνθέτοντας το "χάρτη τους".

➤ Μέσα από την πιλοτική δράση, οι μαθητές:

- Αναγνωρίζουν τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας.
- Εντοπίζουν τις διαφορές ανάμεσα στα γεωγραφικά διαμερίσματα και τις περιφέρειες.
- Προσδιορίζουν χαρακτηριστικά στοιχεία των γεωγραφικών διαμερισμάτων.
- Παρουσιάζουν τα στοιχεία που αφορούν τα γεωγραφικά διαμερίσματα με τρόπους της επιλογής τους.
- Αναπτύσσουν δεξιότητες που σχετίζονται με τη δημιουργία θεματικών χαρτών.
- Ορίζουν τα βήματα που θα πρέπει να ακολουθούν, ώστε να δημιουργούν ένα θεματικό χάρτη.
- Συλλέγουν στοιχεία από πηγές για τη δημιουργία γρίφων του γεωγραφικού διαμερίσματος που έχουν επιλέξει.
- Αναπτύσσουν γλωσσικές δεξιότητες, μέσα από τη δημιουργία γρίφων.
- Μαθαίνουν να συνεργάζονται, να αναλύουν ένα θέμα σε επιμέρους θέματα και στη συνέχεια να το συνθέτουν.

➤ Ειδικότερα, ως προς τις νέες τεχνολογίες οι μαθητές:

- Κατανοούν τι είναι ο διαδραστικός χάρτης και δημιουργούν με κριτήρια που οι ίδιοι θέτουν έναν διαδραστικό χάρτη.
- Αναγνωρίζουν το ρόλο του υπολογιστή στη σύνθεση ενός χάρτη.
- Ψηφιοποιούν το γεωγραφικό διαμέρισμα με το οποίο ασχολούνται.
- Χειρίζονται το σαρωτή προκειμένου να εισάγουν μία δική τους εικόνα ή κείμενο στον υπολογιστή.
- Δημιουργούν παρουσίαση (power point) στον Η/Υ με ενσωμάτωση και σύνθεση των γρίφων για κάθε γεωγραφικό διαμέρισμα χωριστά .
- Εισάγουν το αρχείο παρουσίασης που δημιούργησαν στο λογισμικό και συνθέτουν έναν διαδραστικό χάρτη.

ΠΛΑΙΣΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

Τάξη: Δ' και Ε' Δημοτικού

Χρόνος υλοποίησης: 6 - 8 διδακτικές ώρες οι οποίες μπορεί να προέρχονται από όλα τα μαθήματα που εμπλέκονται στο σχέδιο εργασίας, αφού η προσέγγιση είναι διαθεματική. *(Ο χρόνος είναι ενδεικτικός. Μπορεί να αυξηθεί ή να μειωθεί ανάλογα με τις ανάγκες της τάξης αλλά και το συνολικό διαθέσιμο χρόνο για σχέδια εργασίας.)*

Χώρος υλοποίησης: Η σχολική τάξη, με θρανία διαρθρωμένα σε ομάδες και προβλεπόμενο χώρο για τον υπολογιστή, τον προβολέα και το σαρωτή.

Προαπαιτούμενες γνώσεις των μαθητών: Οι μαθητές σε τεχνολογικό επίπεδο θα πρέπει να είναι απλά εξοικειωμένοι με τον υπολογιστή και το ποντίκι καθώς και με την εισαγωγή στοιχείων και την αποθήκευση. Σε επίπεδο γνωστικό, επειδή η παρούσα εφαρμογή λειτουργεί ως εμπέδωση καλό θα ήταν να γνωρίζουν ό,τι προβλέπει το ΑΠΣ σχετικά με αυτή την ενότητα.

Απαιτούμενα βοηθητικά υλικά και εργαλεία: Φύλλα εργασίας και οδηγίες, λευκά φύλλα, μαρκαδόροι, εγκυκλοπαίδειες – ταξιδιωτικοί οδηγοί – περιοδικά, υπολογιστής με εγκατεστημένη την εφαρμογή «Ταξιδεύοντας με τους χάρτες στην Ελλάδα και στον κόσμο», προβολέας, σαρωτής.

Οργάνωση της τάξης: Οι μαθητές χωρίζονται σε τόσες ομάδες όσα είναι τα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας. Συνήθως σε μία τάξη είκοσι μαθητών αυτό σημαίνει ομάδες των 2 – 3 ατόμων που εναλλάσσουν περιοδικά τους ακόλουθους ρόλους:

- Εργασία ομάδων στον υπολογιστή για ψηφιοποίηση και στη συνέχεια ένταξη της πληροφορίας στο χάρτη.
- Εργασία σε ομάδες για την διερεύνηση της βιβλιογραφίας του σχεδιασμό και την εικαστική απόδοση των γρίφων που αφορούν το κάθε γεωγραφικό διαμέρισμα.
- Εργασία ομάδων στο σαρωτή, με σάρωση των εικόνων και αποθήκευσή τους σε ανάλογο φάκελο. *(Σε αυτό το σημείο η ύπαρξη δεύτερου υπολογιστή θα ήταν βοηθητική χωρίς να είναι αναγκαία).*

Ο εκπαιδευτικός παρακολουθεί την όλη διαδικασία, ενημερώνει τις ομάδες για τις σχετικές δραστηριότητες της κάθε φάσης δίνοντας κάθε φορά τα κατάλληλα φύλλα εργασίας στους μαθητές, συζητά με τις ομάδες ώστε να δοθούν λύσεις στα προβλήματα που τυχόν προκύπτουν, ενθαρρύνει και ενισχύει τους μαθητές στη χρήση και αξιοποίηση των νέων τεχνολογιών.

ΠΟΡΕΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ – ΔΙΔΑΚΤΙΚΟΣ ΧΕΙΡΙΣΜΟΣ

Βήμα 1: Ορισμός θέματος- Οργάνωση της εργασίας (Διάρκεια 2 διδακτικές ώρες)

Ο εκπαιδευτικός ενημερώνει τους μαθητές σχετικά με το project που πρόκειται να εκπονήσουν. Για να είναι η όλη διαδικασία παιγνιώδης, τους παρουσιάζει ένα σενάριο. Έχει αποδειχθεί ότι στους μαθητές αρέσει να υποδύονται ρόλους και να μετατρέπουν σε παιχνίδι την όλη διαδικασία του μαθήματος. Εργάζονται πιο πρόθυμα και με μεγαλύτερη υπευθυνότητα. Σύμφωνα, λοιπόν, με το σενάριο, οι μαθητές πρόκειται να υποδυθούν τους χαρτογράφους και θα πρέπει να κατασκευάσουν στον ηλεκτρονικό υπολογιστή ένα γριφο-παιχνίδι. Πριν, όμως, περάσουν στη διαδικασία οργάνωσης και εκπόνησης του παιχνιδιού, καλό θα ήταν να τους δοθεί ο χρόνος να γνωρίσουν το λογισμικό που θα χρησιμοποιήσουν. Δεν είναι ανάγκη να γίνει αναλυτική παρουσίαση του λογισμικού. Ο εκπαιδευτικός θα πρέπει να παρουσιάσει τα εργαλεία που θα χρησιμοποιήσουν οι μαθητές δηλαδή, από το εργαλείο σχεδιασμού α) τη δημιουργία του περιγράμματος (πολύγωνο) των γεωγραφικών διαμερισμάτων (ψηφιοποίηση), και β) την εισαγωγή σημείου και πληροφορίας. Επίσης θα πρέπει να ενημερωθούν για τον τρόπο αποθήκευσης της εργασίας τους.

Η μεθοδολογία δημιουργίας γρίφων είναι ενταγμένη στο γλωσσικό μάθημα. Οι μαθητές αφού καταλάβουν την έννοια του γρίφου, εξοικειώνονται με τη γραφή διαφορετικών γρίφων.

Οι μαθητές διαβάζουν και συμπληρώνουν το *φύλλο εργασίας 1*. Χωρίζονται σε ομάδες και οργανώνουν εσωτερικά τον τρόπο της δουλειάς τους (*φύλλο εργασίας 2*). Οι ομάδες συμφωνούν για το γεωγραφικό διαμέρισμα που θα αναλάβει η καθεμία και επιλέγουν τον τρόπο συνεργασίας τους. Συμφωνούν να αναζητήσουν και να φέρουν στην τάξη την απαραίτητη βιβλιογραφία που θα τους βοηθήσει στην επιλογή των θεμάτων γύρω από τα οποία θα κινηθούν οι γρίφοι (*φύλλο εργασίας 3*).

Βήμα 2: Συλλογή πληροφοριών – Εκπόνηση των γρίφων – Δημιουργία του θεματικού χάρτη των γεωγραφικών διαμερισμάτων (Διάρκεια 4 διδακτικές ώρες)

Η τάξη χωρίζεται σε διαφορετικές “γωνιές”. Σε κάθε γωνιά οι μαθητές κάνουν και κάποια διαφορετική εργασία. Οι ομάδες εργάζονται κυκλικά.

Στη “γωνιά του υπολογιστή” μία ομάδα κάνει την ψηφιοποίηση του γεωγραφικού διαμερίσματος ακολουθώντας τις οδηγίες που δίνονται στο *φύλλο εργασίας 4*. Όταν η ομάδα τελειώσει την εργασία της, αποθηκεύει την «ομάδα αντικειμένων» που δημιούργησε στον κατάλληλο φάκελο. Όλες οι ομάδες περνούν εκ περιτροπής από τον υπολογιστή στον οποίο είναι εγκαταστημένο το πρόγραμμα «Ταξιδεύοντας με τους χάρτες στην Ελλάδα και στον κόσμο», δημιουργώντας τις ανάλογες «ομάδες αντικειμένων», η σύνθεση των οποίων δίνει το θεματικό χάρτη των γεωγραφικών διαμερισμάτων της Ελλάδας.

Οι υπόλοιπες ομάδες επεξεργάζονται το κομμάτι των γρίφων. Αναζητούν στη βιβλιογραφία τη θεματολογία που μπορεί να τους δώσει ιδέες για έξυπνους γρίφους,

γράφουν τους γρίφους τους, τους συζητούν, τους διορθώνουν και τελικά τους αποδίδουν εικαστικά σε φύλλο Α4.

Ο εκπαιδευτικός περιφέρεται ανάμεσα στους μαθητές και διευκολύνει τη διαδικασία όπου του ζητηθεί ή προτείνει τροποποιήσεις όπου βλέπει ότι η εργασία των μαθητών απομακρύνεται από τους στόχους που τέθηκαν στην αρχή.

Κάθε ομάδα που ολοκληρώνει τους γρίφους της, σαρώνει την εργασία της και αποθηκεύει τις εικόνες της στον υπολογιστή.

Βήμα 3: Σύνθεση των εργασιών, δημιουργία του διαδραστικού χάρτη (Διάρκεια 1 διδακτική ώρα)

Οι μαθητές ακολουθούν τις οδηγίες που τους δίνονται στο *φύλλο εργασίας 5* και εντάσσουν τους γρίφους τους στο χάρτη. Τους γρίφους μπορούν να τους εισάγουν ως μεμονωμένες εικόνες που αντιστοιχούν σε συγκεκριμένα σημεία του γεωγραφικού διαμερίσματος ή μπορούν να τους συγκεντρώσουν όλους μαζί σε ένα αρχείο power point. Στην πιλοτική εφαρμογή χρησιμοποιήσαμε αρχείο power point γιατί αυτό εξυπηρετούσε καλύτερα τους κανόνες του παιχνιδιού. Φυσικά, δεν απαιτήθηκε από τους μαθητές να δημιουργήσουν την παρουσίαση (δεν ήταν αυτός ο στόχος). Το αρχείο δόθηκε έτοιμο στους μαθητές και εκείνοι εισήγαγαν σε αυτό τις εικόνες. Στη συνέχεια εισήγαγαν το αρχείο παρουσίασης στο διαδραστικό χάρτη.

Βήμα 4: Παρουσίαση της εργασίας (Διάρκεια 1 διδακτική ώρα)

Οι μαθητές ακολουθούν τις οδηγίες που τους δίνονται στο *φύλλο εργασίας 5* και παρουσιάζουν την εργασία τους στην τάξη. Παίζουν το Γριφο-Παιχνίδι των Γεωγραφικών Διαμερισμάτων και προσπαθούν να απαντήσουν στις ερωτήσεις. Στο τέλος αξιολογούν την εργασία τους (συνεργασία και τελικό αποτέλεσμα) αλλά και το λογισμικό που χρησιμοποίησαν.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- Anderson, J. Carriere, J. Sann, J. (2000). An Atlas designed for children – The electronic approach and reality. Conference on “Teaching Maps for Children: theories, experiences and perspectives beginning the 3rd Millenium”, Budapest
- Shepherd, I. D. H., (1985). Teaching geography with a Computer: Possibilities and problems, Journal. Geography in Higher Education, 9.
- Γαλάνη, Λ. Κατσαρός, Γ. Κατσίκης, Α. Τσουνάκος, Θ. (2006). Γνωρίζω την Ελλάδα., ΟΕΔΒ, σ.103, 174-177
- Διαθεματικό Ενιαίο Πλαίσιο Προγραμμάτων Σπουδών, ΦΕΚ. 304/13-3-2003

Γρίφο- Παιχνίδι με τα Γεωγραφικά Διαμερίσματα της Ελλάδας μέσα από τη δημιουργία διαδραστικού χάρτη

Είμαστε χαρτογράφοι. Συνεργαζόμαστε με μια εταιρία παιχνιδιών η οποία θέλει να κατασκευάσει ένα παιχνίδι στον Η/Υ με γρίφους για τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας, που θα απευθύνεται σε μαθητές της ηλικίας σας. Ας συνεδριάσουμε, λοιπόν, προκειμένου να σχεδιάσουμε και να οργανώσουμε τον τρόπο που θα δουλέψουμε.....

Α. Συζήτηση

Ο υπεύθυνος της παραγωγής, μας “μιλάει” για το παιχνίδι:

Το project στο οποίο συμμετέχετε θα πραγματοποιηθεί σε δύο επίπεδα/φάσεις:

Α΄ φάση: Δημιουργία θεματικού χάρτη με τα γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας. Ο χάρτης αυτός που θα κατασκευάσετε θα παρουσιάζει τα γεωγραφικά διαμερίσματα της χώρας (χρωματική πληροφορία) και τους νομούς από τους οποίους αποτελούνται

Β΄ φάση: Εισαγωγή στον χάρτη που κατασκευάσατε για κάθε γεωγραφικό διαμέρισμα, παιχνιδιού πέντε ερωτήσεων.

Τρόπος εργασίας:

Θα χωριστείτε σε ομάδες των δύο/ τριών ατόμων.

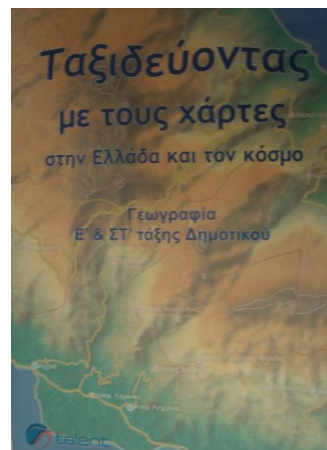
Κάθε ομάδα θα δουλέψει αυτόνομα στα ακόλουθα επίπεδα:

- Ψηφιοποίηση του γεωγραφικού διαμερίσματος με το οποίο θα ασχοληθεί,
  - Συλλογή στοιχείων από το διαδίκτυο ή άλλες πηγές για τη δημιουργία των ερωτήσεων.
  - Δημιουργία παρουσιάσεων με τις ερωτήσεις – μαντέματα που θα περιέχονται στο παιχνίδι
- Εισαγωγή των επιμέρους παρουσιάσεων στο λογισμικό – σύνθεση του διαδραστικού χάρτη

Λογισμικό που θα χρησιμοποιηθεί:

Το λογισμικό που θα χρησιμοποιήσετε στη δράση αυτή είναι ένα λογισμικό ειδικά σχεδιασμένο για τη δημιουργία διαδραστικών χαρτών από μαθητές και έχει τίτλο: «Ταξιδεύοντας με τους χάρτες στην Ελλάδα και τον κόσμο» - Γεωγραφία Ε΄ και Στ΄ Δημοτικού, Talent A.E. Πληροφορική, 2006

Κρατάμε σημειώσεις και οργανώνουμε την εργασία μας:

- ✓ Λογισμικό που θα χρησιμοποιηθεί και υπάρχει ήδη στη διάθεσή μας. (Παρουσίαση του λογισμικού - Τι μπορούμε να κάνουμε με αυτό):

.....

.....

.....

- ✓ Περιεχόμενο του παιχνιδιού:

.....

.....

.....

- ✓ Τι είναι οι γρίφοι. Στοιχεία που απαιτούνται για τη δημιουργία γρίφων:

.....

.....

.....

- ✓ Οργάνωση της τάξης μας σε επιμέρους ομάδες εργασίας σύμφωνα με τις ανάγκες του έργου (επιλογή των συνεργατών):

.....

.....

.....

Φύλλο εργασίας 2

Επιλογή θέματος του χάρτη που θέλουμε να δημιουργήσουμε

Το παιχνίδι που θα δημιουργήσουμε έχει θέμα:

«Γριφο-Παιχνίδια με τα Γεωγραφικά διαμερίσματα της Ελλάδας»

Αρχικά θα πρέπει να απαντήσουμε στα ακόλουθα ερωτήματα:

➤ Τι χάρτη θα δημιουργήσουμε;

.....

.....

➤ Για ποιο σκοπό θα δημιουργήσουμε το χάρτη αυτό;

.....

.....

➤ Ποιες ανάγκες θα εξυπηρετεί;

.....

.....

➤ Ποιες πληροφορίες- δεδομένα θα πρέπει να περιέχει ο χάρτης;

.....

.....

Τα παραπάνω στοιχεία θα τα χρειαστούμε στην ψηφιοποίηση του χάρτη!

Φύλλο εργασίας 3:

Επιλογή περιεχομένου – Φύλλο καταγραφής

Σελίδα Παρατήρησης για δημιουργία του γριφο-παιχνιδιού	
Τίτλος	.....
Στοιχεία γεωγραφικού διαμερίσματος	
Νομοί από τους οποίους αποτελείται	
Σχετική θέση του γεωγραφικού διαμερίσματος στο χάρτη	
Δημιουργία ερωτήσεων / γρίφων <i>(Οι ερωτήσεις μπορεί να είναι, εικόνες, ηχητικοί γρίφοι- θέματα, κρυπτόλεξα, γλωσσοδέτες κτλ.)</i>	
Φυσικό Περιβάλλον	Μπορεί να αναφέρονται σε: ✓ Κάποιο πολύ ψηλό βουνό ✓ Ένα σημαντικό ποτάμι ✓ Για μια περιοχή που έχει μεγάλη σημασία (αισθητικό δάσος, προστατευόμενη περιοχή που φωλιάζουν σπάνια είδη πουλιών, περιοχή που έχει ιδιαίτερη βλάστηση) ✓ Μια λίμνη ✓ Ηφαίστεια, θερμές πηγές ✓ Μύθους που συνδέονται με τα παραπάνω ✓ ....
Ιστορία	Μπορεί να αναφέρονται σε: ✓ Ένα σημαντικό ιστορικό γεγονός (εξέγερση, πολεμικό γεγονός, υπογραφή ανεξαρτησίας κτλ.) ✓ Ένα σημαντικό ιστορικό πρόσωπο και το ρόλο του σε κάποιο συγκεκριμένο γεγονός ✓ ....
Οικονομία	Μπορεί να αναφέρονται σε: ✓ Κάποιο σημαντικό προϊόν που παράγει η περιοχή (π.χ. κρασί, λάδι, ζάχαρη, κτλ.)

	✓ Για κάποιο συγκεκριμένο είδος δραστηριότητας που ανθεί στη συγκεκριμένη περιοχή (π.χ. εκτροφή αγελάδων, καλλιέργεια λουλουδιών, βιομηχανία κτλ.) ✓ Φυσικούς πόρους ✓ Τουρισμός (καλοκαιρινός, χειμερινός, εναλλακτικός, κ.ά.) Καλό θα ήταν να συνδέσεις τη δραστηριότητα με το φυσικό περιβάλλον ✓ ....
Πολιτισμός	Μπορεί να αναφέρονται σε: ✓ Κάποιον σημαντικό συγγραφέα, λογοτέχνη, ζωγράφο, αρχιτέκτονα, επιστήμονα, κτλ. ✓ Έναν μύθο ή παραμύθι ✓ Τραγούδια, ήθη και έθιμα του τόπου ✓ Κάποιο σημαντικό κτίριο ή μνημείο ✓ Παραδοσιακό φαγητό ✓ Γεγονός σύγχρονο (π.χ. φεστιβάλ, αγώνες κτλ.) ✓ ....
Ελεύθερο θέμα	Μπορεί να αναφέρονται σε: ✓ Όποιο θέμα βρίσκεις εσύ ενδιαφέρον.... Π.χ. αγώνες, ποδόσφαιρο, μουσικό θέμα, συνταγή φαγητών, εκδρομές κτλ. ✓ ....
Βιβλιογραφία	Για να κάνουμε μια εργασία χρησιμοποιούμε στοιχεία από εγκυκλοπαίδειες, το διαδίκτυο, περιοδικά, εφημερίδες κτλ. ώστε και κάποιος άλλος που θα θέλει να κάνει την ίδια εργασία να μπορεί να ανατρέξει σε αυτά. Εσείς από πού βρήκατε τα στοιχεία σας; <u>Παράδειγμα:</u> Εγκυκλοπαίδεια ....., σελ. .... ✓ ....

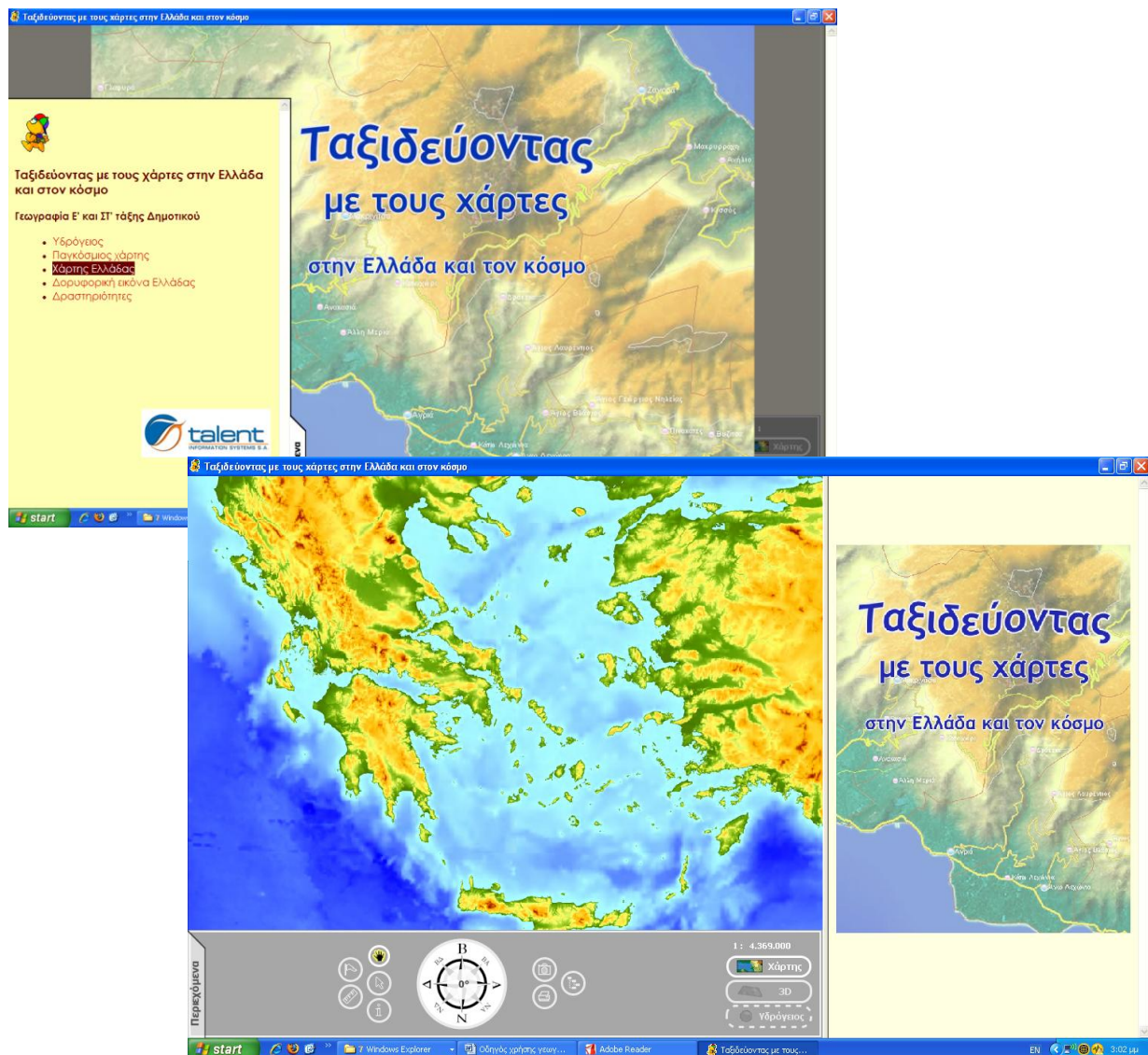
- Για να γίνει η εργασία θα πρέπει να συγκεντρώσετε και να φέρετε βιβλία σχετικά με το γεωγραφικό διαμέρισμα που θα μελετήσετε.
- Για να βοηθηθείτε με τους γρίφους συμβουλευθείτε τις σελίδες 103, 174-177 του σχολικού σας βιβλίου «Γνωρίζω την Ελλάδα» (Γαλάνη, Α. κ.ά., ΟΕΔΒ, 2006)

Φύλλο εργασίας 4:

Βήματα δημιουργίας του διαδραστικού χάρτη

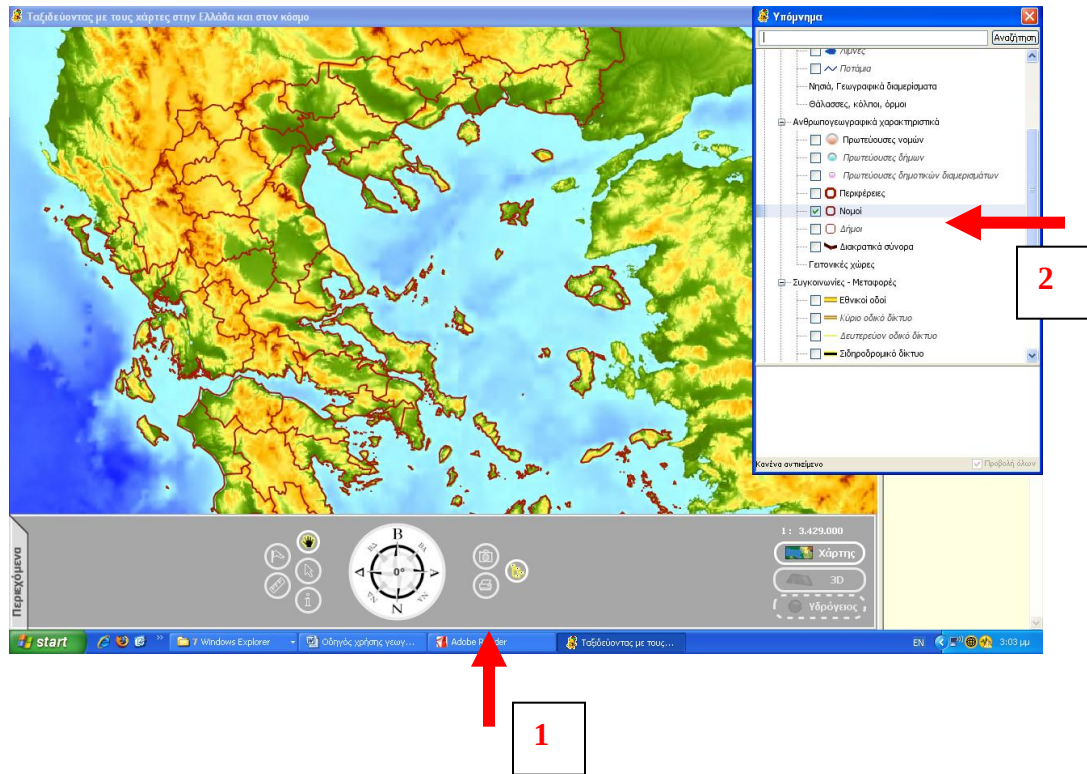
Βήμα 1: Επιλογή του κενού χάρτη πάνω στον οποίο θα τοποθετήσουμε τις πληροφορίες

Από το λογισμικό θα πρέπει να ανοίξετε τον χάρτη της επιλογής σας μέσα από τα ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. Στη συνέχεια θα πρέπει να κάνετε zoom in ώστε να εμφανιστεί μπροστά σας η περιοχή (ήπειρος, γεωγραφικό διαμέρισμα κτλ.). Έτσι, προσδιορίζονται τα όρια της περιοχής που θα εμφανίζεται στο χάρτη και η κλίμακα που θα έχει ο χάρτης.

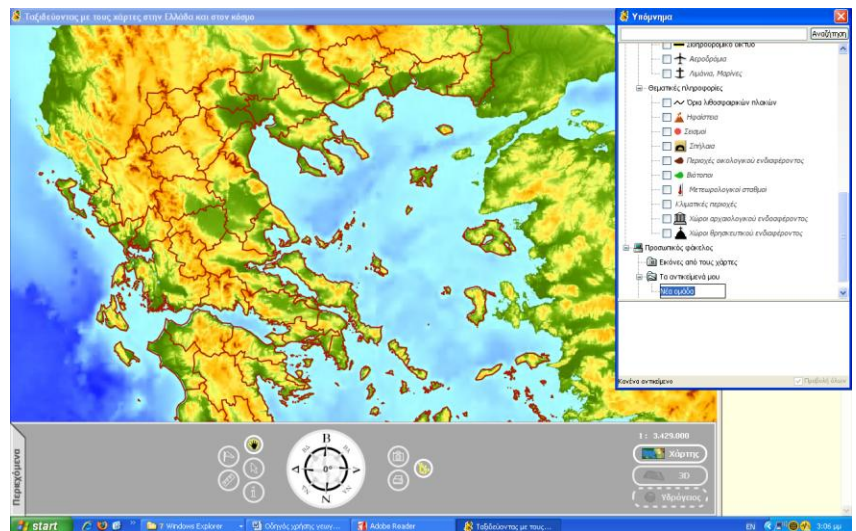
Βήμα 2: Σχεδιασμός και οργάνωση του χάρτη. Ψηφιοποίηση του χάρτη.

Ας δημιουργήσουμε τα γεωγραφικά διαμερίσματα: Για να γίνει αυτό πρέπει από το υπόμνημα (1) να εμφανίσουμε τα σύνορα των νομών (2).

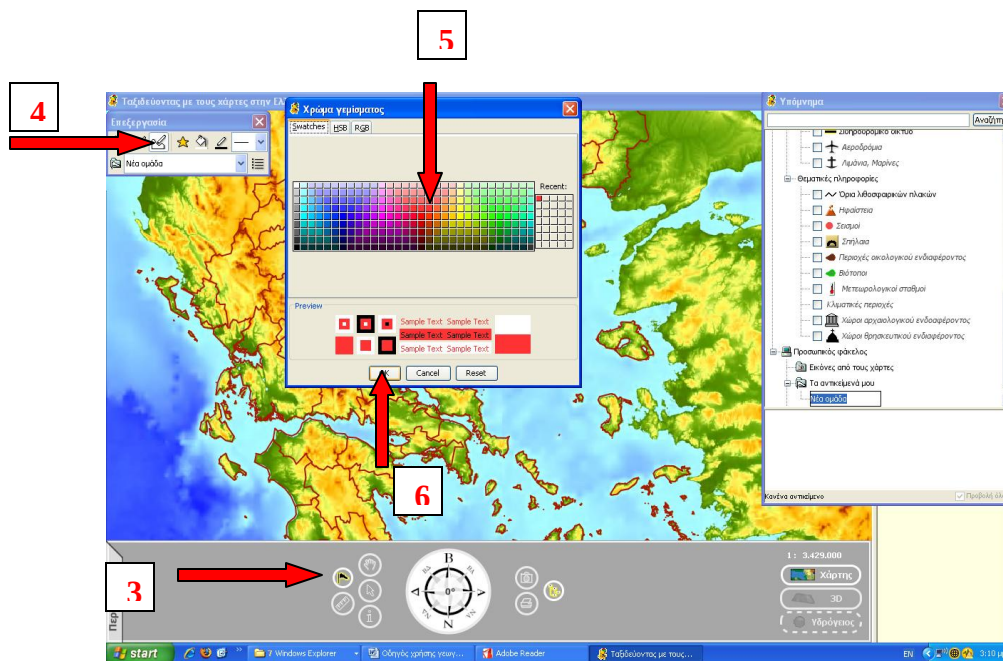
Για να σχεδιάσουμε τα γεωγραφικά διαμερίσματα θα πρέπει να δημιουργήσουμε πολύγωνα:

Από «ΤΟ ΦΑΚΕΛΟ ΜΟΥ» στο ΥΠΟΜΝΗΜΑ με δεξί κλικ και επιλογή νέας ομάδας, δημιουργούμε μια καινούρια ομάδα αντικειμένων την οποία την ονομάζουμε π.χ. Θράκη.

Για να δημιουργήσουμε **πολύγωνα** ακολουθούμε τις οδηγίες:

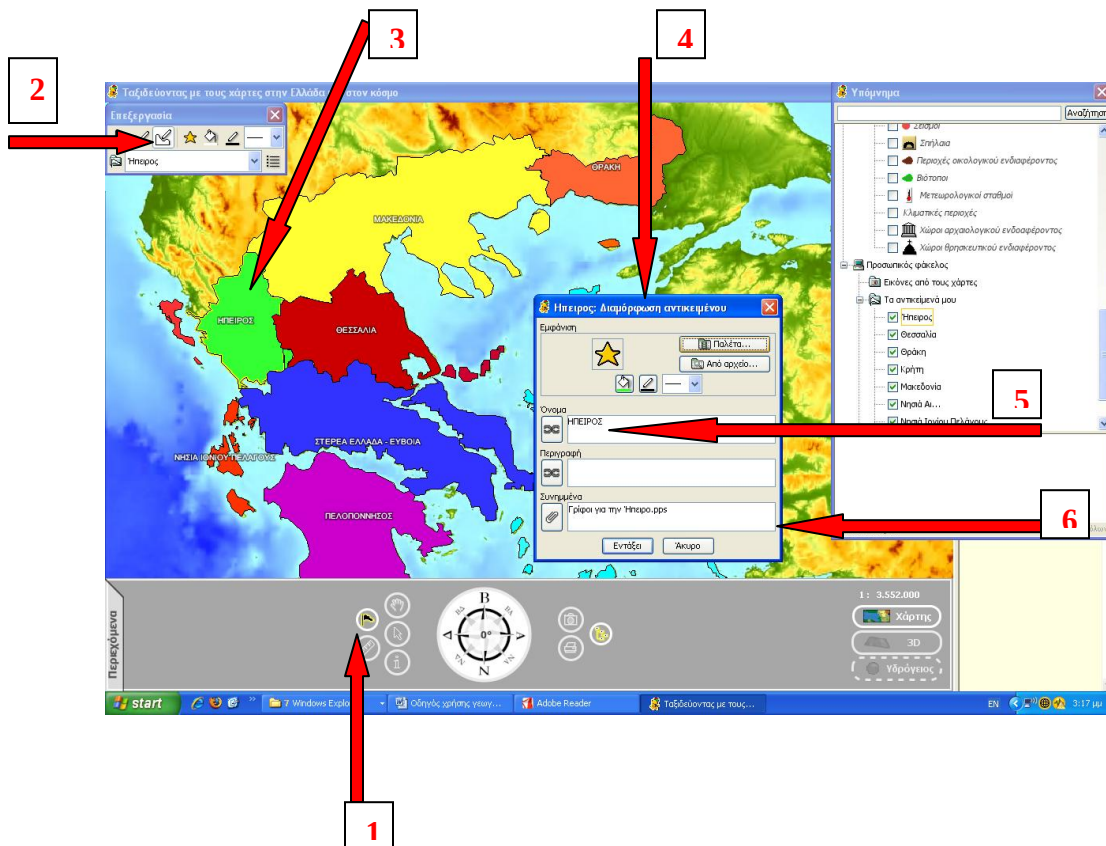

- Επιλέγουμε το εργαλείο «δημιουργίας στοιχείων» (εικονίδιο 3).
- Στη συνέχεια το εργαλείο σχεδίασης πολυγώνων (εικονίδιο 4) και το χρώμα που θα έχει το πολύγωνο (εικονίδιο 5).
- Αφού προσδιορίσουμε το χρώμα, επιλέγουμε OK (6).
- Τώρα μπορούμε να σχεδιάσουμε πολύγωνα. Δουλεύουμε ακριβώς όπως με το μολύβι, ακολουθώντας το περίγραμμα του κάθε κράτους.
- Αν θέλουμε να μετακινήσουμε το χάρτη, μπορούμε να επιλέξουμε το χεράκι.
- Επιλέγοντας και πάλι το σημαϊάκι γυρνάμε στο εργαλείο σχεδίασης.

Φύλλο εργασίας 5

Βήμα 3: Εισαγωγή ονομάτων ή συμβόλων στο χάρτη:

Σε κάθε χάρτη μπορείτε να εισάγετε σύμβολα που δημιουργήσατε μόνοι σας, ή υπάρχουν έτοιμα στο λογισμικό.

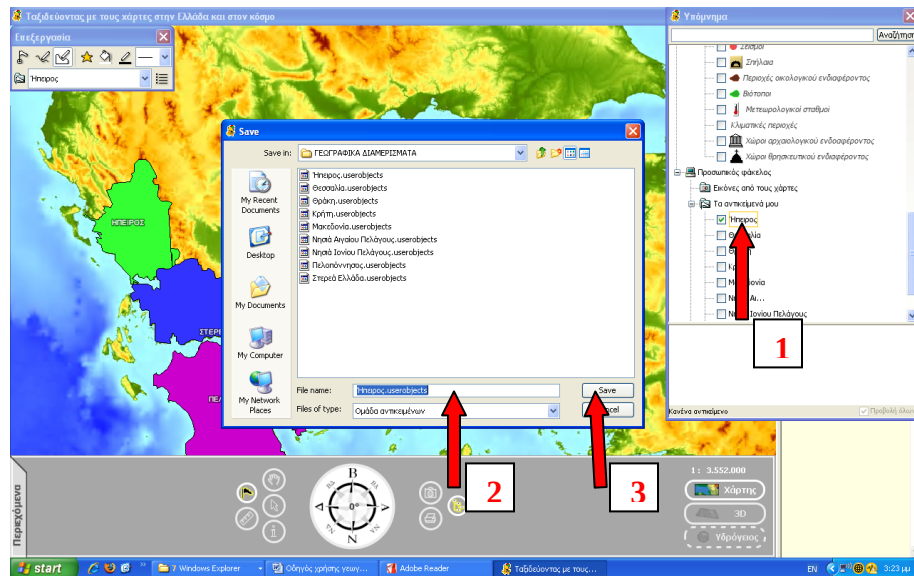

- Επιλέγουμε το εργαλείο «δημιουργίας στοιχείων» (εικονίδιο 1).
- Ακουμπώντας πάνω στο πολύγωνο (εικονίδιο 2) μπορούμε να επιλέξουμε την επιφάνεια για την οποία θέλουμε να εισάγουμε πληροφορία (εικονίδιο 3).
- Για να προσθέσουμε πληροφορία, κάνουμε κλικ πάνω στην επιφάνεια και ανοίγει ένα πλαίσιο (εικονίδιο 4). Στο πρώτο πεδίο γράφουμε στοιχεία που θα εμφανίζονται πάνω στο χάρτη (εικονίδιο 5).
- Πιέζοντας το συνδετήρα οδηγούμαστε στο αρχείο (εικονίδιο 6) από το οποίο επιλέγουμε το αρχείο που θέλουμε να επισυνάψουμε (εικόνα, κείμενο, παρουσίαση κτλ.). Για να το εισάγουμε, πατάμε «εντάξει».

Βήμα 3: Αποθήκευση της πληροφορίας στο χάρτη:

Προσοχή!!!! Μην ξεχνάτε να αποθηκεύσετε την εργασία σας

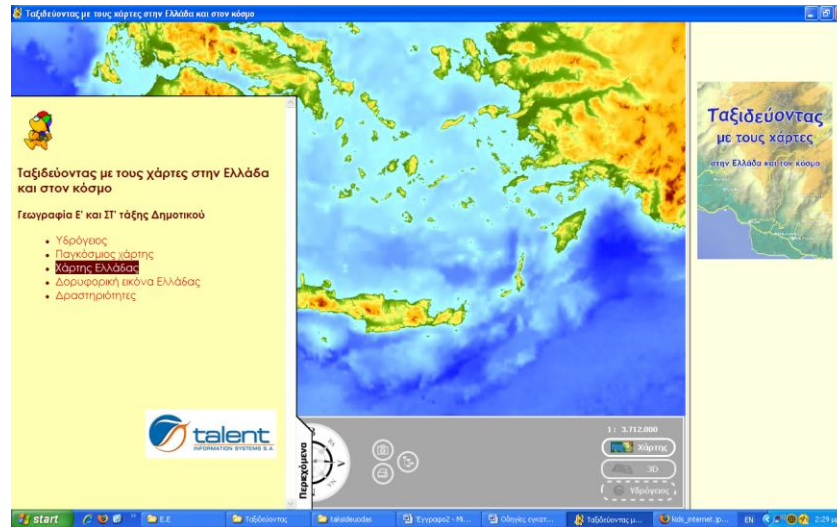
- Από το υπόμνημα και τα «Ο ΦΑΚΕΛΟΣ ΜΟΥ» κάνουμε δεξί κλικ πάνω στην επιφάνεια που θέλουμε να αποθηκεύσουμε (εικονίδιο 1)
- Επιλέγουμε «Εξαγωγή σε αρχείο»
- Στο πλαίσιο που εμφανίζεται συμπληρώνουμε το όνομα και τη θέση στην οποία θέλουμε να αποθηκευτεί το αρχείο μας (εικονίδιο 2) και πατάμε save (εικονίδιο 3)
- Η εργασία μας έχει αποθηκευτεί.

Φύλλο Εργασίας 6

Ας παρουσιάσουμε την εργασία μας!!!!

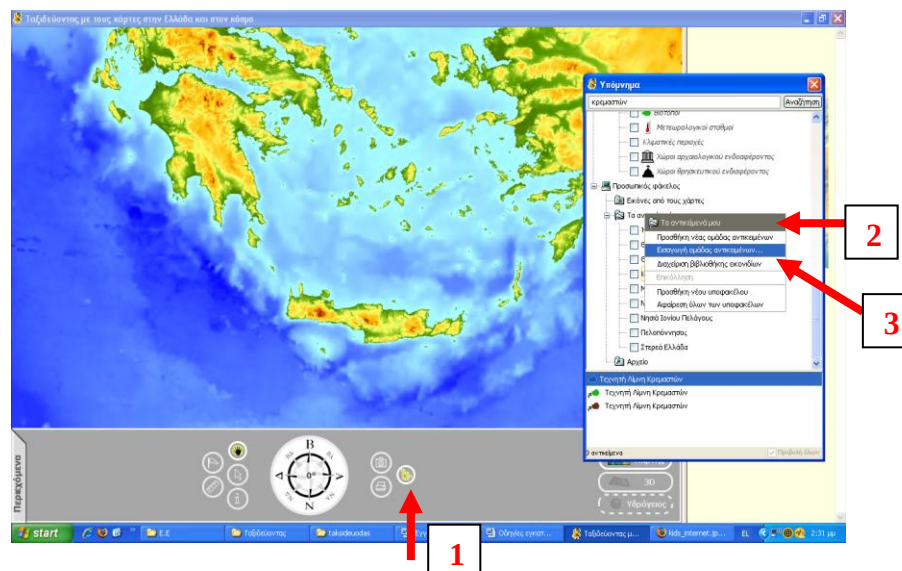
Βήμα 1: Εισαγωγή των αρχείων που δημιουργήσαμε στην τάξη

Στην οθόνη που ανοίγει μπροστά σας, επιλέγετε από τα περιεχόμενα τον Χάρτη της Ελλάδας.

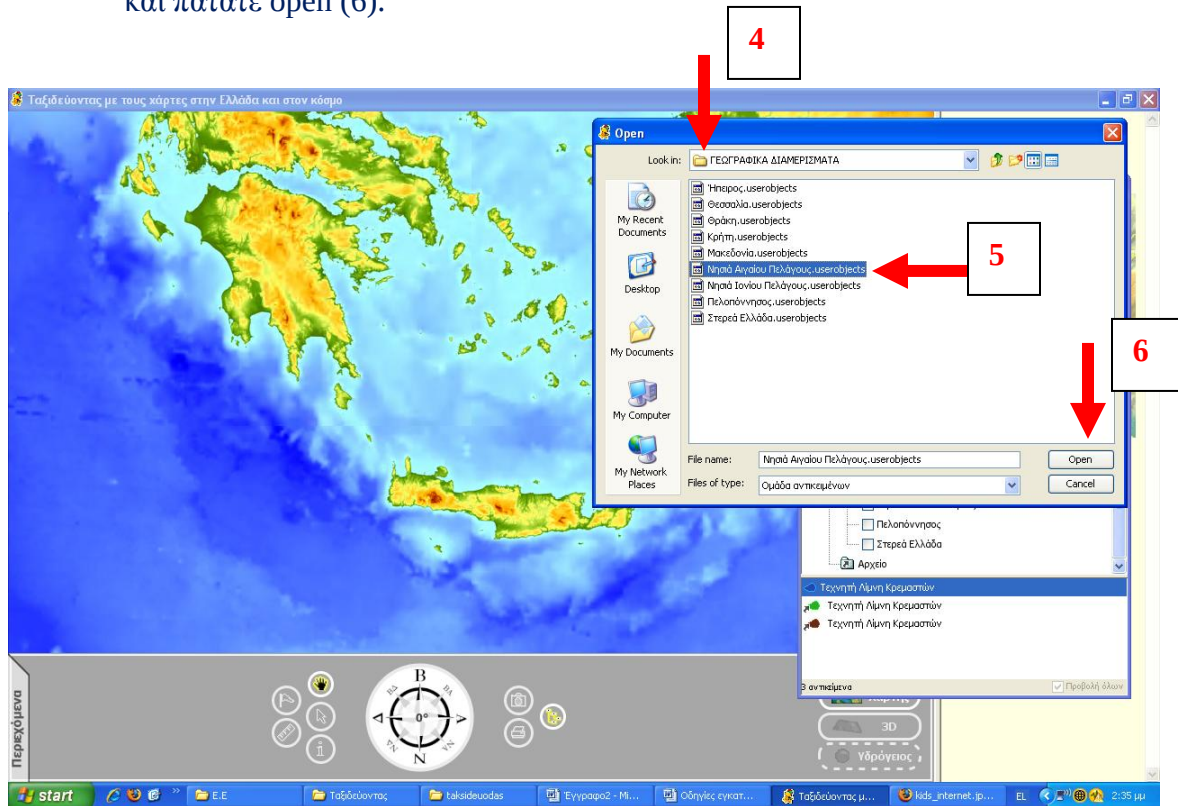

Στο χάρτη επιλέγετε:

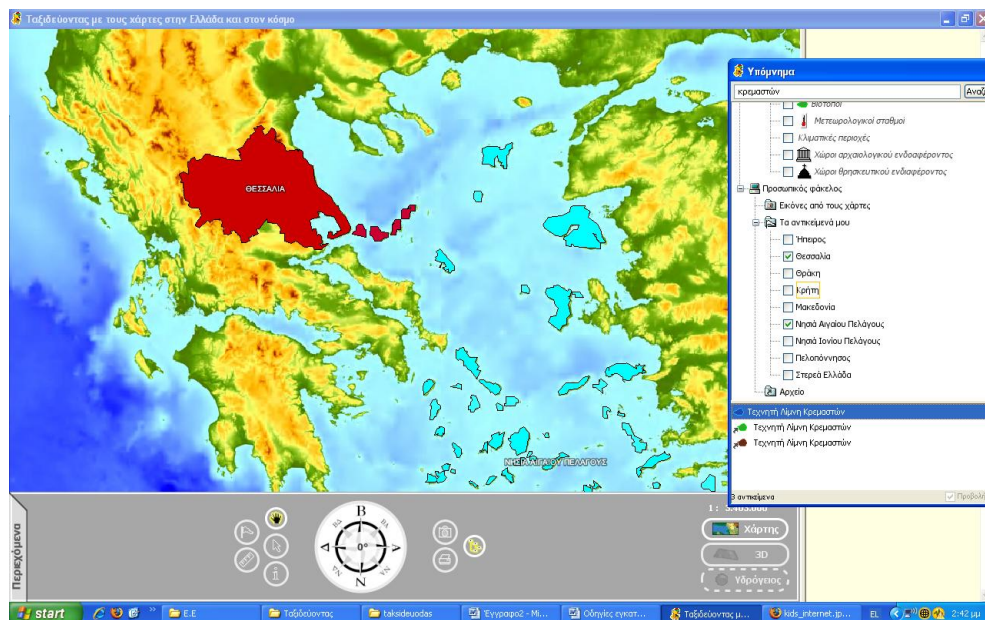
- Υπόμνημα (1)
- Στο κάτω μέρος του υπομνήματος βλέπετε τις λέξεις «τα αντικείμενά μου» (2)
- Κάνετε δεξιά κλικ και επιλέγετε «εισαγωγή ομάδας αντικειμένων» (3)

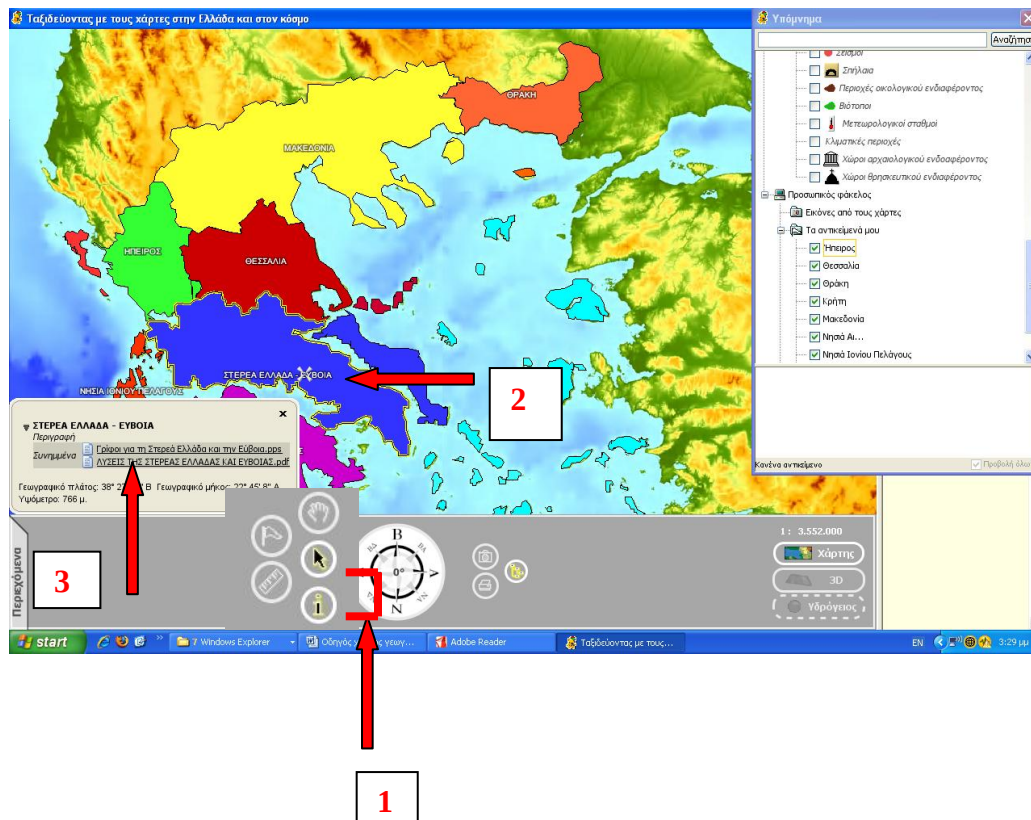
- Επιλέγετε στο πάνω πλαίσιο το φάκελο που έχετε δημιουργήσει (4)
- Από το περιεχόμενο του φακέλου επιλέγετε το αρχείο που θέλετε να εισάγετε (5) και πατάτε open (6).

Στο χάρτη εμφανίζεται το γεωγραφικό διαμέρισμα που έχετε επιλέξει!!!!

Βήμα 2: Το Γριφο-παιχνίδι αρχίζει....

- Επιλέγουμε το **βέλος** και το **i** (εικονίδιο 1)
- Επιλέγουμε την επιφάνεια για τη οποία θέλουμε να εμφανίσουμε πληροφορίες (εικονίδιο 2)
- Οι πληροφορίες εμφανίζονται σε πλαίσιο αριστερά (εικονίδιο 3)
- Με διπλό κλικ στο συνημμένο (εικονίδιο 3) εμφανίζεται το αρχείο που έχετε αποθηκεύσει

Καλή διασκέδαση!!!!

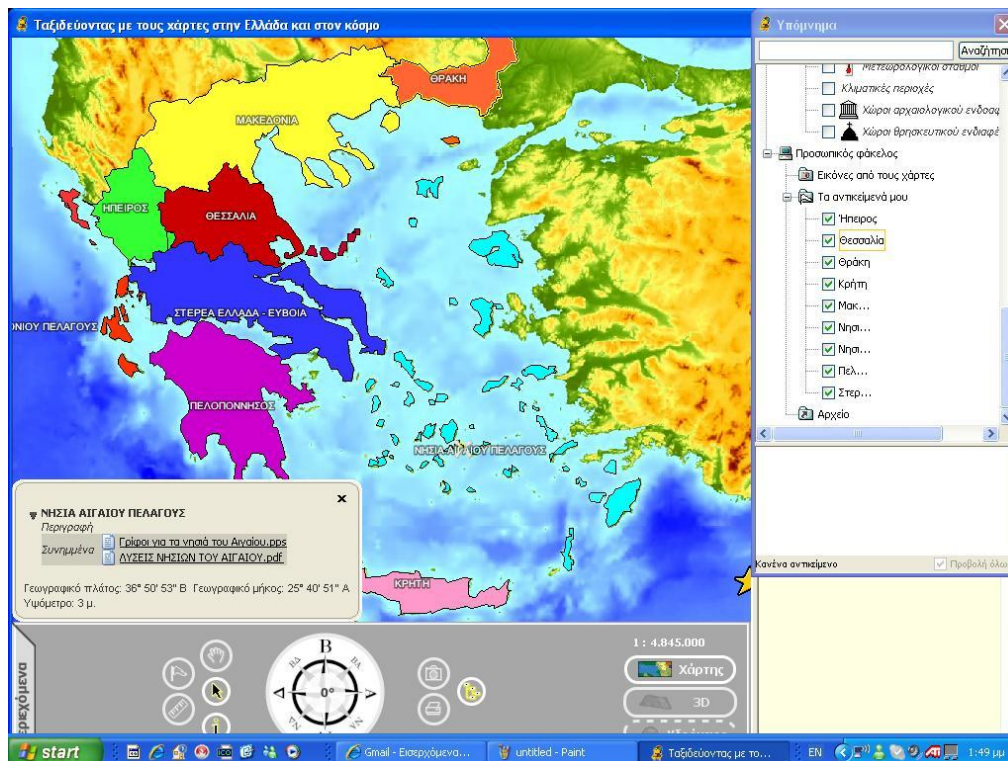
ΕΙΚΟΝΕΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΙΛΟΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

*Μοντέλο εργασίας στην τάξη.
Ένας υπολογιστής,
εργασία σε ομάδες,
οι μαθητές δουλεύουν εκ περιτροπής
στον υπολογιστή.*

Ο ΔΙΑΔΡΑΣΤΙΚΟΣ ΧΑΡΤΗΣ ΠΟΥ ΔΗΜΙΟΥΡΓΗΣΑΝ ΟΙ ΜΑΘΗΤΕΣ

ΔΕΙΓΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΓΡΙΦΟΥΣ ΤΩΝ ΜΑΘΗΤΩΝ

Το όνομα αυτού του νησιού

θυμίζει μεγάλο και διάσημο πολυκατάστημα,

αν του βάλουμε ένα γράμμα στην αρχή...

Ποιο νησί είναι;

Ποια λίμνη κρύβει η "μαγική εικόνα";

Οι άνθρωποι που πήγαιναν σε αυτούς, άκουγαν γρίφους μαγικούς

Έφταγνε κι ο θεός που ήτανε Λοξός.....

Ποιος είναι ο Λοξός μα Λαμπερός Θεός;

Νησί που.... τρώγεται!!!!!!

Ποιο είναι;